

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

จดหมายเหตุแห่งชาติ, กอง. กค.0301.1.38F/13 "สถิติการศึกษาพุทธศักราช 2482
ของกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ".

- ____. กองกลางสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, แฟ้ม 1 เรื่องที่ 1/2482 "นโยบาย
ของรัฐบาล ลงวันที่ 26 ธันวาคม 2481)".
- ____. กองกลางสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, แฟ้ม 21 เรื่องที่ 1/2482 สุนทรพจน์
นายกรัฐมนตรี ลงวันที่ 24 มิถุนายน 2482.
- ____. มท.2.1/51 "ปลัดกระทรวงสาธารณสุขส่งหนังสือรายงานการประชุมข้าหลวงประจำ
จังหวัด ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ.2485".
- ____. มท.2.2/32 "หลักเกณฑ์การบรรจุสตรีเข้ารับราชการ พ.ศ.2479".
- ____. มท.2.2.3/105 "ข้าหลวงยะลารายงานเรื่องจัดให้มีการบรรยายแก่ข้าราชการ
สตรีและภรรยาข้าราชการถึงเรื่องการสร้างชาติพร้อมด้วยส่งสำเนาคำสั่งมาเพื่อ
พิจารณา พ.ศ.2485".
- ____. มท.2.2.11/13 "ครอบครัวของข้าราชการ พ.ศ.2485" สำนักนายกรัฐมนตรี.
- ____. มท.2.2.12/19 "ตั้งประธานและกรรมการจัดการกระจายเสียงทางวิทยุในวัน
สถาปนาวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ.2486".
- ____. มท.2.2.12/34 "งานวันมรดกที่ 10 มีนาคม 2486".
- ____. มท.2.2/153 "แนวความคิดบำรุงท้องที่ จังหวัดอุทัย พ.ศ.2484".
- ____. มท.2.2.3/105 "ข้าหลวงยะลารายงานเรื่องจัดให้มีการบรรยายแก่ข้าราชการสตรี
และภรรยาข้าราชการถึงเรื่องการสร้างชาติพร้อมด้วยส่งสำเนาคำสั่งมาเพื่อพิจารณา
พ.ศ.2485".
- ____. มท.5.3/144 "หารือการบรรจุข้าราชการสตรี จ.ระยอง พ.ศ.2484".
- ____. มท.5.5/41 "หน้าที่คนไทยในการรบ พ.ศ.2485".
- ____. มท.5.9/26 การแต่งกายของสตรีไทย จ.ศรีสะเกษ พ.ศ.2484

- จดหมายเหตุแห่งชาติ, กอง. ร.7-ร.8.2/1971 "เรื่องนางบุญเรือง จันทรจิรากร ร้องทุกข์
ว่าสามี กระทบการโหดร้ายทารุณ (10 พฤษภาคม 2486-14 พฤษภาคม 2486)".
- ____. ศช.0701.3/75 "ระเบียบการต่างๆ พ.ศ.2485-2486"
- ____. ศช.0701.3/76 "สำเนา บันทึก คำสั่ง เบ็ดเตล็ด พ.ศ.
2485-2486".
- ____. ศช.0701.3/94 "ระเบียบต่าง ๆ พ.ศ.2487".
- ____. ศช.0701.3.1/3 "ระเบียบคำสั่งของกรม พ.ศ.2476-2501.9".
- ____. ศช.0701.9/193 "ขอให้พิจารณาช่วยเหลือนักเรียนที่สำเร็จวิชาชีพ"
- ____. ศช.0701.18.1/4 "รายงานการประชุม อ.ก.พ. กระทรวง พ.ศ.2480-2482".
- ____. ศช.0701.23.1/8 "งานฉลองวันชาติ พ.ศ.2484".
- ____. [2] ศช.1/311 "กรมศึกษาธิการมองสถิติและรายงานการศึกษาประจำ พ.ศ.2476
เพื่อแจกแก่บุคคลและสถานที่ต่าง ๆ ภาคสถิติ 1900 เล่ม ภาครายงาน 3900 เล่ม
7 ตุลาคม 2479-1 มิถุนายน 2480".
- ____. [2] สร.0101.975/4 "งานวันที่ระลึกข้าราชการสตรี 25 ธันวาคม 2485-
10 กุมภาพันธ์ 2487".
- ____. [2] สร.0201.4/34 "นักเรียนนายร้อยหญิงและทหารหญิง" (1 กันยายน 2485-
29 เมษายน 2496)".
- ____. [2] สร.0201.10/15 "คำแถลงนโยบายของรัฐบาล พ.ศ.2475-2490".
- ____. [2] สร.0201.10/63 "ให้สอบถามความเห็นทั้งในกรุงและหัวเมืองว่าจะเอาใคร
เป็นนายกรัฐมนตรี 5 เมษายน-8 พฤษภาคม 2486".
- ____. [2] สร.0201.19/39 (ที่ 20/188 ปีก 1 ตอน 1) เรื่องการแบ่งประเภท
ข้าราชการฝ่ายวิชาการ 4 พฤษภาคม-29 ตุลาคม 2485".
- ____. [2] สร.0201.22.2.5/4 "โครงการส่งเสริมการทอผ้าแบบกี่กระตุก 6 ตุลาคม
2489" ปีก 1 ใน 2 ปีก.
- ____. [2] สร.0201.24.9/2 "การโอนนิสิตเตรียมแพทยศาสตร์ จุฬาฯ ไปศึกษาต่อที่
กรมมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ฯ และการโอนโรงเรียนแพทย์ที่โรงพยาบาล
อานันทมหิดล 18 เมษายน-9 สิงหาคม 2486".

- จดหมายเหตุแห่งชาติ, กอง. [2] สร.0201.25/26 "เรื่องรายงานการไปดูและสังเกต
งานโรงงานในยุโรปของนายไพโรจน์ ชัยนาม 19 พฤศจิกายน 2479" ปีก 1 ใ น 2 ปีก.
- ____. [2] สร.0201.29/13 "การแข่งขันกีฬาระหว่างกระทรวงและ
การเดินทางไกลเพื่อส่งเสริมอนามัยกับเรื่องการประชุมข้าราชการ 16 มีนาคม
2486-24 สิงหาคม 2486" ปีก 2 ใ น 2 ปีก.
- ____. [2] สร.0201.30/9 "องค์การส่งเสริมการสมรส 19 สิงหาคม 2485-15
พฤศจิกายน 2487".
- ____. [2] สร.0201.35.1/5 "บัญชีรายนามผู้สมัครรับเลือกตั้งและเรื่องรอนามผู้
สมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎรออกจากบัญชี (5 ตุลาคม 2476-8 พฤศจิกายน
2481)".
- ____. [2] สร.0201.35.1/1 "ผู้มีชื่อให้ความเห็นและเรื่องเกี่ยวกับการเลือกตั้งและ
พระราชบัญญัติเลือกตั้ง 20 มีนาคม 2475-7 กันยายน 2475 ปีก 7 ใ น 7 ปีก".
- ____. [2] สร.0201.35.2/13 "กระทู้ถามของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2486
-2487 (24 พฤษภาคม 2486-20 สิงหาคม 2491)".
- ____. [2] สร.0201.35.2/13(ปีก 2 ใ น 4 ปีก) "กระทู้ถามของสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎร พ.ศ.2486-2487".
- ____. [2] สร.0201.35.2/13 "กระทู้ถามของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2486-
2487 (24 มกราคม-20 สิงหาคม 2491) ปีก 4 ใ น 4 ปีก".
- ____. [2] สร.0201.52/43 "สมาคมสงเคราะห์ผู้มีบุตรมาก 29 สิงหาคม 2485-
2 เมษายน 2486".
- ____. [2] สร.0201.97.5/4 "งานวันที่ระลึกข้าราชการสตรี 25 ธันวาคม 2485-
10 กุมภาพันธ์ 2487".
- ____. [2] สร.24/1 "หลักสูตรสำหรับชั้นประถมและมัธยมศึกษาหรือประถมศึกษา
(แผนการหรือโครงการศึกษาของชาติ) ตอนที่ 1, 22 สิงหาคม พ.ศ.2475
-3 เมษายน พ.ศ.2480".
- ____. [3] สร.0201.55/7 "ให้ข้าราชการที่แจ่งแก่ครอบครัวและประชาชนให้ทราบซึ่งถึง
ความสำคัญในการบำรุงวันฉัตรแห่งชาติ 14 กันยายน 2484-27 พฤศจิกายน 2488"

- จดหมายเหตุแห่งชาติ, กอง. [3] สร.0201.62/15 ปีก 1 โครงการและการปฏิบัติงานสาธารณสุข
14 พฤษภาคม พ.ศ.2486-18 กันยายน พ.ศ.2490".
- ____. สร.0201.25/835 "ไทยส์" เสนอว่าควรวางข้าราชการหญิงให้มาก พ.ศ.2485".
- ____. สร.0201.25/913 "ผู้ใช้นามว่า "ศักดิ์" เรื่องขอให้แก้ประมวลกฎหมายแพ่งและ
พาณิชย์ บรรพ 5 ว่าด้วยครอบครัว พ.ศ.2485".
- ____. สร.0201.25/919 "ความเห็นนายเอื้อง แก้วภักดี เรื่องการเพิ่มพลเมือง
พ.ศ.2485".
- ____. สร.0701.3/2 คำสั่งคณะรัฐมนตรี พ.ศ.2476-2479).
- ____. สร.0701.9.10.43 "กรรมการพิจารณาแผนการศึกษา (พ.ท.หลวงรณสิทธิพิชัย 2498)".
- ____. สร.0701.23/7 "ให้ถือวันที่ 15 เมษายน เป็นวันแม่ประจำปีของชาติ พ.ศ.
2486-2497".
- ____. สร.0701.29/27 "การสนับสนุนให้ข้าราชการทำการสมรสหมู่สมัยจอมพล ป.
พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี พ.ศ.2485".
- ____. สร.0701.29/27 (4) "เรื่องสิทธิและหน้าที่ของผู้แทนกะชวงซึ่งเบงกับการสอดส่อง
ความประพฤติข้าราชการหญิง โดยประธานสำนักวันธัมฝ่ายหญิง เรื่องห้ามมิให้
ข้าราชการคบผู้สาว (2486)".
- ____. สร.0701.30/1 (55) "เรื่องคำอธิบายการแต่งการหญิงไทยยุคต่าง ๆ ของ
กรมศิลปากร (เพื่อไปแสดงและอ่านประกอบการแสดงในงานวันธัมของกะชวง
การคลัง 2486".
- ____. สร.3.7/1 "ระเบียบสมาคมคณะราษฎร พ.ศ.2475".
- บทสนทนา "มัน-คง" แสดงทางวิทยุกระจายเสียงเมื่อวันที่ 16 กันยายน 2484.
- บทสนทนา "มัน-คง" แสดงทางวิทยุกระจายเสียงเมื่อวันที่ 28 ตุลาคม 2484.
- "พระราชกฤษฎีกากำหนดวัฒนธรรมซึ่งประชาชนชาวไทยจักต้องปฏิบัติตามพุทธศักราช 2484".
ราชกิจจานุเบกษา. 58 ภาค 2 (23 กันยายน 2484) : 1197.
- "พระราชบัญญัติบำรุงวัฒนธรรมแห่งชาติ พุทธศักราช 2483". ราชกิจจานุเบกษา. 57 : 39
(15 ตุลาคม 2483) หน้า 517-520.
- รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 2. ชุด 2 สำนัฯ พ.ศ. 2480 เล่ม 3.

หนังสือ

- กนลา สุขพานิช-จันทร์ปราบ, รศ.ดร., และพรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, รศ.ดร. ปัญญาชนสตรีไทย : ศึกษาทัศนคติทางการเมืองและสังคมของอาจารย์สตรีแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (วิทยาเขตประสานมิตร) และสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. งานวิจัยเสนอต่อจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.
- กอบแก้ว สุวรรณทัต-เพียร. ความเป็นผู้นำของจอมพล ป.พิบูลสงคราม : พิจารณาใหม่. เอกสารการสัมมนาเรื่องจอมพล ป.พิบูลสงครามกับการเมืองไทยสมัยใหม่, 24-25 มิถุนายน 2536. จัดโดยคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มูลนิธิพิบูลสงคราม ณ ห้องประชุมชั้น 4 อาคารอเนกประสงค์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ก่อ สวัสดิพัฒนาพิชัย. มองการศึกษา : เส้นทางที่เท่าเทียมของคนไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- กาญจนา แก้วเทพ. การพัฒนาบ้านกับเมือง. กรุงเทพฯ : สภาคทอลิกแห่งประเทศไทย, 2535.
- กุหลาบ สายประดิษฐ์ และจิตร ภูมิศักดิ์. ประวัติศาสตร์สตรีไทย. กรุงเทพฯ : แสงรุ่งเรืองการพิมพ์, 2525.
- เกียรติประวัติสตรีไทยในอดีต. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กิจสยามการพิมพ์, 2518.
- จิรพร วิทยศักดิ์พันธ์. นโยบายวัฒนธรรมของจอมพล ป.พิบูลสงคราม : ลัทธิชาตินิยมกับผลกระทบทางสุนทรียทัศน์ เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่องจอมพล ป.พิบูลสงครามกับการเมืองไทยสมัยใหม่ 24-25 มิถุนายน 2536. จัดโดยคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มูลนิธิพิบูลสงคราม ณ ห้องประชุมชั้น 4 อาคารอเนกประสงค์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เฉลิมเกียรติ ผิวนวล. ความคิดทางการเมืองของทหารไทย 2519-2535. กรุงเทพฯ : นวัตกรรมการพิมพ์, 2535.

- ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. ลัทธิชาตินิยม-ลัทธิทหาร รัฐบาลจอมพล ป.พิบูลสงคราม 2481-2487. เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่องจอมพล ป.พิบูลสงครามกับการเมืองไทยสมัยใหม่ 24-25 มิถุนายน 2536. จัดโดยคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มูลนิธิพิบูลสงคราม ณ ห้องประชุมชั้น 4 อาคารอเนกประสงค์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- _____ . และคณะ. สำนักนั้่นธรรมศาสตร์และการเมือง. กรุงเทพฯ : ดอกหญ้า, 2535.
- แถมสุข นุ่มนนท์. เมืองไทยสมัยสงครามโลกครั้งที่สอง. : ดวงกลม, 2521.
- ธรรมศาสตร์มหาวิทยาลัย : รายงานการสัมมนาทางวิชาการ "ลักษณะสังคมไทย" ณ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ วันที่ 15-16 กุมภาพันธ์ 2522.
- นครินทร์ เมฆไตรรัตน์. วาทกรรมการเมืองว่าด้วยประชาธิปไตยของไทย. ความคิด ความรู้ และอำนาจการเมืองในการปฏิบัติสยาม 2475. สถาบันสยามศึกษา สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, 2533. หน้า 47-48.
- นิตา ชูรัต, วนิดา พูนศิริวงศ์ และพิไล แยมงามเหลือ. บันทึกสตรีจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย พ.ศ.2470-2528. กรุงเทพฯ : (โรงพิมพ์)จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2535.
- "บันทึกมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ.2477-2495" ธรรมศาสตร์บันทึก 2495.
พระนคร : โรงพิมพ์พระจันทร์, 2497.
- บันทึกสตรีทางกฎหมายแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์, สมาคม. เครื่องหมายแห่งความรุ่งเรืองคือสภาพแห่งสตรี. กรุงเทพฯ : เรือนแก้วการพิมพ์, 2535.
- บุญเย็น วอทอง. มหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง : กำเนิดและความ เกี่ยวพันกับระบอบประชาธิปไตย. กรุงเทพฯ : สำนักวิจัยสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2512.
- บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, ม.ล. ความสำเร็จและล้มเหลว. กรุงเทพฯ : สมาคมสังคมศาสตร์, 2516.
- ประอรรัตน์ บูรณมาตร์. หลวงวิจิตรวาทการกับบทละครประวัติศาสตร์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2528.

แปดสิบห้าปีที่ผ่านมามาของท่านผู้หญิงหัว อนุรักษ์ราชมณเฑียร 28 ธันวาคม 2526.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2526.

แปลก พิบูลสงคราม. สมุดสังงานพลเรือน. 4 เล่ม. (ม.ป.ท., ม.ป.ป.).

พรพิมล เอี่ยมธรรม. บทความทางการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทยตั้งแต่การเปลี่ยนแปลง การปกครอง พ.ศ.2475 ถึง สิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2520.

พวงเพชร สุรัตน์โกวิท. บทบาทของสตรีด้านสังคมและเศรษฐกิจในสมัยรัตนโกสินทร์ 2325-2525. กรุงเทพฯ : คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2525.

พิพาดา ยังเจริญ. โลกทัศน์ของสตรีญี่ปุ่นยุคเทคโนโลยี : ความสืบเนื่องและการเปลี่ยนแปลงจากสมัยจารีต. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.

_____ . และสุวดี ชนประสิทธิ์พัฒนา. การศึกษาและผลกระทบต่อสังคมไทยต้นรัตนโกสินทร์ (พ.ศ.2325-2394). รายงานผลการวิจัยทุนวิจัยรัชดาภิเษกสมโภช ผลงานวิจัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ลำดับที่ 3 มิถุนายน 2525.

พิมาน แจ่มจรัส. ชีวิตมันสมองและการต่อสู้ของหลวงวิจิตรวาทการ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ดอกหญ้า, 2533.

มหาดไทย, กระทรวง. รายงานการประชุมข้าหลวงประจำจังหวัด. 3 เล่ม, 2484.

มาลี พันธุ์จินดา สนิทวงศ์, คุณหญิง. "ข้อประทับใจในคุณรองฯ" จากชาวสุภาพสตรีและนครสาร. ในงานพระราชทานเพลิงศพ นายรองสนิท โชติกเสถียร. กรุงเทพฯ : อรุณการพิมพ์, 2524.

ยศ สันตสมบัติ. แม่หญิงสี่ชายตัวชุมชนและการค้าประเวณีในสังคมไทย. : สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา, 2535.

รอง ศยามานนท์. ประวัติศาสตร์ไทยในระบอบรัฐธรรมนูญ. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2520.

ระวีวรรณ ประกอบผล. นิตยสารไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์, 2530.

ละเอียด พิบูลสงคราม, ท่านผู้หญิง. หนังสือประกอบงานพระราชทานเพลิงศพ ท่านผู้หญิงละเอียด พิบูลสงคราม วันที่ 18 สิงหาคม พ.ศ.2527. กรุงเทพฯ : 2527.

ลาวัญย์ โชตามระ. ชีวิตชาวกรุงเมื่อก่อนศตวรรษแล้ว และชีวิตชาวกรุงสมัยสงคราม.

กรุงเทพฯ : แพร์พิทยา, 2527.

_____. ผู้หญิงระดับยอด. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2525.

_____. รัตเกล้า. พระนคร : แพร์พิทยา, 2506.

_____. อุบัติการณ์หนังสือพิมพ์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์वासโร, 2522.

วนิดา พูนศิริวงศ์และคณะ. สถานภาพการศึกษาชั้นอุดมศึกษาของสตรีไทย ในรอบ 3 ศตวรรษ

พ.ศ.2490-2519. ม.ป.ท., 2522.

วิจิตรมาตรา, ชุน. กรุงเทพฯ เมื่อ 70 ปีก่อน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : เรืองศิลป์,

2524.

_____. 80 ปีในชีวิตข้าพเจ้า. อนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพคุณวิจิตรมาตรา

(สง่า กาญจนาคพันธุ์), 2533.

วิจิตรวาทการ, หลวง. ลัทธิขงจื้อ. พระนคร : โรงพิมพ์โรงสมณ, 2476.

_____. วิจิตรวาทการอนุสรณ์. 2 เล่ม กรุงเทพฯ : รัชดารมณการพิมพ์, 2505.

_____. วิธีทำงานและสร้างอนาคต. พิมพ์ครั้งที่ 3 พระนคร : สำนักพิมพ์

คลังวิทยา, 2522.

วิจิตวงศ์ ณ บ่อมเพชร. ย้อนไปข้างหลัง. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์พิทยาคาร, 2522.

วิระภา สมสวัสดิ์. เอกสารวิชาการด้านสตรีศึกษา ชุดที่สอง. จัดพิมพ์โดยศูนย์สตรีศึกษา

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2535.

ศูนย์ข่าวผู้หญิง. หนังสืออ่านประกอบ สื่อผู้หญิง ชุด เดินไปข้างหน้า. กรุงเทพฯ : 2535.

ศึกษาริการ, กระทรวง, กรมวิชาการ. รายงานการศึกษา พ.ศ.2485-2497 และสถิติ

การศึกษา 12 ปี. กรุงเทพฯ : แผนกประมวลสถิติการศึกษา, 2498.

สตรีไทย, สมาคม. ประวัติสมาคมสตรีไทยแห่งประเทศไทยครบรอบ 48 ปี. กรุงเทพฯ

: ม.ป.ท., 2523.

_____. ประวัติการก่อตั้งและการดำเนินงานกิจกรรมของสมาคมสตรีไทยแห่งประเทศไทย

พ.ศ.2475-2523. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท., 2524.

สตรีแห่งชาติ. โครงการศึกษาเรื่องสตรีไทย เกียรติและงานของสตรี พ.ศ.2521-2522.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรุงเทพฯ การพิมพ์, 2522.

- สตรีแห่งชาติ, สภา. ท่าเทียบสตรีไทย. กรุงเทพฯ : กราฟิการ์ต, 2521.
- _____. สตรีไทย. กรุงเทพฯ : สภาสตรีแห่งชาติ, 2522.
- สมเกียรติ วันทะนะ. "เมืองไทยยุคใหม่ : สัมพันธภาพระหว่างรัฐกับประวัติศาสตร์สามเณก"
ใน อยู่เมืองไทย. สมบัติ จันทรวงศ์ และชัยวัฒน์ สถาอานันท์ (บรรณาธิการ)
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2530.
- สวนดุสิต, วิทยาลัยครู. ครบรอบ 50 ปี วิทยาลัยครูสวนดุสิต พ.ศ.2477-2527. กรุงเทพฯ
: ภาพพิมพ์, 2527.
- สวัสดิ์ จันทน์, พ.อ. นิทานชาวไร่. เล่ม 4. กรุงเทพฯ : อรุณสภา, 2509.
- สาธารณสุข, กระทรวง. 45 ปีกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ.2485-2530. กรุงเทพฯ :
สหประชาชาติไทย, 2530.
- _____. อนุสรณ์สาธารณสุขครบรอบ 25 ปี แห่งการสถาปนากระทรวงสาธารณสุข พ.ศ.
2485-พ.ศ.2510. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท., 2510.
- สาวิตรี เจริญพงศ์. วิวัฒนาการของศิลปหัตถกรรมในสังคมไทยสมัยรัตนโกสินทร์ :
เครื่องปั้นดินเผา เครื่องจักสาร ดอกไม้ประดิษฐ์. งานวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งใน
โครงการวิจัยหลัก "หัตถกรรมในสังคมไทย : ความเป็นมาและสภาพปัจจุบัน
โครงการกิจกรรมเฉลิมฉลอง 60 พรรษา สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ
โดยสถาบันไทยศึกษา ฝ่ายวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.
- สุกัญญา ติระวนิช. หนังสือพิมพ์ไทย : จากปฏิวัติ 2475 สูปฏิวัติ 2516. กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2526.
- สุราชัย ยิ้มประเสริฐ. แผนชิงชาติไทย. กรุงเทพฯ : BK การพิมพ์, 2534.
- สุภัทรา สิงหลกะ. สิทธิสตรี : ประวัติและวิวัฒนาการของการเรียกร้องสิทธิสตรีไทย.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เรือนแก้วการพิมพ์, 2525.
- สุวดี ธนประสิทธิ์พัฒนา. การแต่งกายสตรีกับหัตถกรรมทอผ้าในสังคมไทยสมัยรัตนโกสินทร์
เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการ เนื่องในมหามงคลสมัยสมเด็จพระนางเจ้าฯ
พระบรมราชินีนาถทรงเจริญพระชนมายุครบ 5 รอบ. เรื่องหัตถกรรมกับวิถีชีวิตไทย
จัดโดยสถาบันไทยศึกษา ฝ่ายวิจัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ม.ป.ป.

- สุวดี ธนประสิทธิ์พัฒนา. การศึกษาของสตรีไทย พ.ศ.2411-2475. การประชุมสัมมนา ระหว่างผู้วิจัยและผู้ใช้ผลงานวิจัยเรื่องความสืบเนื่องและการเปลี่ยนแปลงใน สังคมไทย 2411- 2519 วันอังคารที่ 21 สิงหาคม 2527 ณ ห้องประชุมสารนิเทศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จัดโดยโครงการเผยแพร่ผลงานวิจัย ฝ่ายวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและภาควิชาประวัติศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสถียร จันทิมาธร. สายธารวรรณกรรมเพื่อชีวิตของไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ เจ้าพระยา, 2525.
- เสถียร พันธรั้งยี. "เป็นอธิบดีกรมศิลปากร" วิจิตรวาทการ, เล่ม2 พระนคร : รัชดาธรรม์การพิมพ์, 2505.
- เสถียร ลายลักษณ์ (รวบรวม). ประชุมกฎหมายประจำศก เล่ม53 กฎหมาย พ.ศ. 2483 พระนคร : นิติเวสต์, 2483.
- เสรี พงศ์พิศ (บรรณาธิการ). "ทิศทางหมู่บ้านไทย". กรุงเทพฯ : มูลนิธิหมู่บ้าน, 2531.
- สังข์ พัชโรทัย. ความนึกในกรุงชิง. พระนคร : คลังวิทยา, 2499.
- _____. ฐานะของสตรีไทยแต่โบราณกาลถึงปัจจุบันกาล. อนุสรณ์ในงานฌาปนกิจศพ คุณพ่อทิพย์ ถิตสงวน, 2519.
- _____. บทสนทนาระหว่างนายมัน ชูชาติ กับนายคง รักไทย. พิมพ์แจกในงาน พระราชทานเพลิงศพ ดร.ตัว ลพานุกรม พ.ศ.2484 เป็นบทสนทนาตั้งแต่วันที่ 5 ตุลาคม 2484-28 สิงหาคม 2484 พระนคร : โรงพิมพ์โรงพิมพ์พัฒนาการ, 2484.
- สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ. นารีผู้มีคุณ. กรุงเทพฯ : สำนักเลขาธิการ นายกรัฐมนตรี, 2529.
- สำนักนายกรัฐมนตรี. การแต่งกายสมัยสร้างชาติ. พิมพ์แจกในงานพระราชทานเพลิงศพ นายพันตรีหม่อมเจ้าประสมศรีจิระประวัติ จิระประวัติ, 2484.
- อ.พิบูลสงคราม. จอมพล ป.พิบูลสงคราม. 5 เล่ม กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มนตรี และศูนย์ การพิมพ์, 2518-2519.
- อ.บ. สาวชาวกรุง. พระนคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2514.

อนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ นางนิลรัตน์ บรรณสิทธิ์วรศาสตร์. วันที่ 7
 เมษายน พ.ศ.2505. พระนคร : มหามกุฏราชวิทยาลัย, 2505.

ภาษาอังกฤษ

Amara Pondsapich, Nitaya Kataleeradabhan, Preeda Sirisawat,
 and Ratana Jarubenja. Women Homeworkers in Thailand.
 Bangkok, Chulalongkorn University Social Research
 Institute, 1989.

The Association of Thai Woman Under Graduates. The Status of
 Thai Under Graduates During the Last Three Decades.
 December, 1979.

Gender and Development Research Institute . Women Workers in the
 New Decade. Bangkok, 1991.

GenderWatch Group. "Job Discrimination Against Women". GWG
 Pamphlet. Gender and Development Research Institute,
 Bangkok, 1994.

Suteera Thomson, Orapin Sopchokchai, Daranee Charoen-Rajapark,
 and Twatchai Yongkittikul. A Concept Paper : The Role
 of Thai Women in Development. Bangkok, Thailand Development
 Research Institute, 1988.

_____. and Sheila Thomson. Women and Politics in Thailand
 : Options for the 1990s. Gender and Development Research
 Institute, Bangkok, 1994.

Virada Somsawadi. "Women in the Constitution of Thailand: A Far-
 fetched Hope for Equality". in Women's Legal Position in
 Thailand. Chiangmai University, Chiangmai, 1991.

Wimolsiri Chamnarnwej. "Women and the Law in Thailand". Paper presented at the LAWASIA Seminar Kuala Lumpur, 29 April to 1 May, 1983.

วารสาร

กมล (สุขพานิช) จันทปราบ. ปัญหาและอุปสรรคในการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีไทย. ว.ภาษาและวัฒนธรรม. 11 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2535) หน้า 18-34.

_____. "การเมืองกับผู้หญิง." จุลสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์. 2 ฉบับที่ 2 (กันยายน-ธันวาคม 2521) หน้า 67-87.

กอบแก้ว สุวรรณทัต-เพียร. การเขียนประวัติศาสตร์แบบชาตินิยม : พิจารณาลง วิจิตรวาทการ. วารสารธรรมศาสตร์. 6 ฉบับที่ 1 (มิถุนายน-กันยายน 2519) หน้า 149-180.

กาญจนา แก้วเทพ. "ผู้หญิง ชีวิตส่วนตัว ครอบครัว และระบบทุนนิยม." ปริญญานิพนธ์. 14 ฉบับที่ 2 (ธันวาคม-เมษายน 2530) หน้า 25-30.

กาญจนา ตั้งชลทิพย์. งานเขียนทางด้านประวัติศาสตร์ของสังข์ พัธโนทัย. วารสารธรรมศาสตร์. 9 ฉบับที่ 1 (กรกฎาคม-กันยายน 2522) หน้า 132-133.

"การสำรวจสถานะครอบครัว พุทธศักราช 2480." วิทยาคารย. เล่ม 40 ตอน 6 (เมษายน 2483) หน้า 1003-1007.

"กัมการองค์การส่งเสริมการสมรส". ข่าวโฆษณการ. ปีที่ 5 ฉบับ 9 (กันยายน 2485) หน้า 1347.

"ขอให้ผู้ที่จะแต่งงานไปตรวจโรคเสียก่อน". ข่าวโฆษณการ. ปีที่ 5 ฉบับ 4 (เมษายน 2486) หน้า 512.

"ข้อบังคับ สโมสรสภานักวชนธัมฝ่ายหญิง". ข่าวโฆษณการ. ปีที่ 6 ฉบับ 4 (เมษายน 2486) หน้า 285-289.

"ข่าวกระทรวง." วิทยาคารย. 39 (มกราคม 2481) หน้า 231-252.

"ความรู้สึกรักของนักเรียนนายร้อยหญิง." วรรณคดีสาร. 1 ฉบับที่ 9 (เมษายน 2486)
หน้า 32-46.

"คำกล่าวของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการสาธารณสุข ในการเปิดงาน "วันของแม่" ณ
สวนอัมพร 10 มีนาคม 2486". ข่าวโฆษณาการ. ปีที่ 6 ฉบับ 3 (มีนาคม
2486) หน้า 221-222.

"คำกล่าวตอบของพระท่านจอมพล ป.พิบูลสงคราม ประธานกรรมการสภาวัฒนธรรมแห่งชาติ".
ข่าวโฆษณาการ. ปีที่ 6 ฉบับ 4 (เมษายน 2486) หน้า 325-328.

"คำชักชวนของรัฐบาล เรื่อง พัฒนาวัฒนธรรมของชาติไทย". ข่าวโฆษณาการ. ปีที่ 3
ฉบับ 3 (มิถุนายน 2483) หน้า 397-400.

"คำปฏิสันถารของนายกรัฐมนตรี แก่มวลสตรีไทยบรรดาที่ปฏิบัติตามคำวิงวอนเรื่องการแต่งกาย
พ.ศ.2484". ข่าวโฆษณาการ. ปีที่ 4 ฉบับ 4 (เมษายน 2484) หน้า
1093-1094.

"คำปราศรัยของนายกรัฐมนตรี กล่าวแก่ประชากรของชาติโดยทางวิทยุกระจายเสียงใน
อภิรักษ์จิตสมัยแห่งวันท้ายสภ 31 มีนาคม 2482". ข่าวโฆษณาการ. ปีที่ 3
ฉบับ 1 (เมษายน 2485) หน้า 173-200.

"คำปราศรัยของพระท่านจอมพล ป.พิบูลสงคราม ประธานกรรมการสภาวัฒนธรรมแห่งชาติ กล่าวใน
งานฉลองวันที่ระลึกคล้ายวันสถาปนาสภาวัฒนธรรมแห่งชาติ 3 ตุลาคม 2486".
ข่าวโฆษณาการ. ปีที่ 6 ฉบับ 10 (ตุลาคม 2486) หน้า 926-933.

"คำปราศรัยของพระท่านจอมพล ป.พิบูลสงคราม ประธานกรรมการสภาวัฒนธรรมแห่งชาติ กล่าวใน
วันที่ระลึกคล้ายวันสถาปนาสภาวัฒนธรรมแห่งชาติ 29 กันยายน 2486".
ข่าวโฆษณาการ. ปีที่ 6 ฉบับ 9 (กันยายน 2486) หน้า 842-850.

"คำปราศรัยเนื่องในการพิธีติดยศแก่ทหารหญิงและนักเรียนนายสิบหญิง". ข่าวโฆษณาการ.
ปีที่ 7 ฉบับ 3 (มีนาคม 2487) หน้า 732.

จดหมายข่าวศูนย์ข่าวผู้หญิง. "สิทธิสตรี" การต่อสู้...เพื่ออะไร?

"จะเปิดโรงเรียนช่างเย็บเสื้อผ้าที่จังหวัดลาพูน". ข่าวโฆษณาการ. ปีที่ 4 ฉบับ 3
(มีนาคม 2484) หน้า 786.

จันทน์ สันตะบุตร และลีนจี หะวานนท์. "บทบาทของสตรีกับการรับราชการ."

ข้าราชการ. 28 ฉบับที่ 2 (กุมภาพันธ์ 2526) หน้า 21-26.

เจริญรัตน์ สุวรรณฤทธิ. จอมพล ป.พิบูลสงคราม กับการสร้างชาติ : วิเคราะห์จากเพลง
ปลุกใจ. ศิลปวัฒนธรรม. (เมษายน 2531).

ช.สุนทรพิพิธ. สังชาติ. วรรณคดีสาร. 1 ฉบับที่ 8 (มีนาคม 2486) หน้า 30-31.

"ตั้งกัมการองค์การส่งเสริมการสมรส". ข่าวโฆษณากการ. ปีที่ 5 ฉบับ 9 (กันยายน
2485) หน้า 1347.

แถมสุข นุ่มนนท์. จอมพล ป.พิบูลสงครามกับการสร้างชาติไทย. วารสารประวัติศาสตร์.
3 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2521) หน้า 14-31.

_____ . เมืองไทยยุคเชื้อผู้นำ. วารสารธรรมศาสตร์. 6 ฉบับที่ 1 (มิถุนายน-
กันยายน 2519) หน้า 120-147.

"แถลงการณ์กะชวงกลางโหม เรื่องการเรียกหญิงเข้ารับราชการทหาร". ข่าวโฆษณากการ.
ปีที่ 5 ฉบับ 9 (กันยายน 2485) หน้า 1307.

ชนวดี ทำจิ้น. พัฒนาการขบวนการสิทธิสตรีไทย. สตรีทัศน์. 6 ฉบับที่ 2 (พฤศจิกายน-
ธันวาคม 2533) หน้า 10-24.

ธารงศักดิ์ เพชรเลิศอนันต์. 1 ปีหลังการปฏิวัติ 2475. รัฐศาสตร์สาร. 17 ฉบับที่ 2
(2535) หน้า 19.

นิลรัตน์ บรรณสิทธิ์วรสาสน์. จดหมายถึงลูก. วรรณคดีสาร. 1 ฉบับที่ 8 (มีนาคม
2486) หน้า 29-31.

"ประกาศกะชวงการสาธาณะสุข เรื่องประกวดสุขภาพมารดา". ข่าวโฆษณากการ.
ปีที่ 6 ฉบับ 1 (มกราคม 2486) หน้า 4-5.

"ประกาศกะชวงการสาธาณะสุข เรื่องวันของแม่และประกวดสุขภาพแม่". ข่าวโฆษณากการ.
ปีที่ 6 ฉบับ 2 (กุมภาพันธ์ 2486) หน้า 105-106.

"ประกาศกรมมุขสิกสาทาหนก เรื่องรับสมัครนักเรียนนายร้อยหญิง". ข่าวโฆษณากการ.
ปีที่ 5 ฉบับ 8 (สิงหาคม 2485) หน้า 1288-1290.

"ประกาศกรมเสนาธิการทหารบกฝ่ายเทคนิค เรื่องรับผู้อาสาสมัครเข้าเป็นนักเรียนนายสิบหญิง".

ข่าวโฆษณาการ. ปีที่ 5 ฉบับ 10 (ตุลาคม 2485) หน้า 1391-1393.

"ประกาศสภาวัฒนธรรมแห่งชาติ เรื่องการฟื้นฟูวัฒนธรรมการสมรส". ข่าวโฆษณาการ. ปีที่ 5 ฉบับ 7 (กรกฎาคม 2485) หน้า 959.

"ประกาศสภาวัฒนธรรมแห่งชาติ เรื่องกำหนดการพิธีสมรสของคนไทย". ข่าวโฆษณาการ. ปีที่ 6 ฉบับ 4 (เมษายน 2486) หน้า 291-293.

"ประกาศสภาวัฒนธรรมแห่งชาติ เรื่อง วัฒนธรรมตัวเมีย". ข่าวโฆษณาการ. ปีที่ 7 ฉบับ 2 (กุมภาพันธ์ 2487) หน้า 140-158.

"ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องการร้องทุกข์ของภริยาข้าราชการและประชาชน".

ข่าวโฆษณาการ. ปีที่ 6 ฉบับ 4 (เมษายน 2486) หน้า 290.

"ประกาศสำนักวัฒนธรรมฝ่ายหญิง เรื่องการช่วยเหลือและส่งเสริมความสงบสุขระหว่างสามี ภริยา". ข่าวโฆษณาการ. ปีที่ 6 ฉบับ 4 (เมษายน 2486) หน้า 290-291.

ประคอง เจริญจิตรกรรม. วรรณกรรมไทยกับสงครามโลกครั้งที่ 2. วารสาร
ธรรมศาสตร์. 17 ฉบับที่ 2 (มกราคม 2534) หน้า 6-13.

ผู้หญิงวันนี้. "จากการบ้านสู่การเมือง." ประชาชาติรายสัปดาห์. 2 ฉบับที่ 53
(21 พฤศจิกายน 2517).

พิราบขาว (นามแฝง). การเปลี่ยนแปลงฐานะและบทบาทของข้าราชการสตรี. วิทยาคารย์.
74 ฉบับที่ 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2518).

"แพ้หรือชนะอยู่ที่จิตใจ". ข่าวโฆษณาการ. ปีที่ 6 ฉบับ 3 (สิงหาคม 2486) หน้า
232-235.

"ภาคสุนทรพจน์ สาส์นของพระท่านจอมพล ป.พิบูลสงคราม และพระท่านพันโทหญิง ล.
พิบูลสงคราม ในงานวันที่ระลึกข้าราชการหญิง นะ สภาวัฒนธรรมแห่งชาติ"
1 กุมภาพันธ์ 2486". ข่าวโฆษณาการ. ปีที่ 6 ฉบับ 2 (กุมภาพันธ์ 2486)
หน้า 137-139.

"ภาคสุนทรพจน์ ร้อยาทของพระท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการสาธารณสุข". ข่าว
โฆษณาการ. ปีที่ 6 ฉบับ 5 (พฤษภาคม 2486) หน้า 454-455.

- แม่สาย. "วัชรนัมพัวเมีย". ข่าวโฆษณาการ. ปีที่ 6 ฉบับ 5 (พฤษภาคม 2486)
หน้า 468-471.
- "ระเบียบกระทรวงกรรมการ" วิทยาจารย์. เล่ม 39 ตอนที่ 9 (กันยายน 2482)
หน้า 1744-1749.
- "เรื่อง การกระทำพิธีเปิดโรงเรียนสตรีวัดอัมพรสวรรค์ อำเภอภาษีเจริญ จังหวัดธนบุรี".
ข่าวโฆษณาการ. ปีที่ 3 ฉบับ 5 (สิงหาคม 2483) หน้า 1011-1015.
- "เรื่อง การอบรมนางผดุงครรภ์ ชั้น 2 รุ่นแรก". ข่าวโฆษณาการ. ปีที่ 3 ฉบับ 4
(กรกฎาคม 2483) หน้า 801-802.
- "เรื่อง ความก้าวหน้าแห่งกิจการของสมาคมสงเคราะห์ผู้มึนตรมาก". ข่าวโฆษณาการ.
ปีที่ 5 ฉบับ 4 (เมษายน 2485) หน้า 561-562.
- "เรื่อง จะเปิดโรงเรียนสตรีประจำจังหวัดขึ้นอีก 2 แห่ง". ข่าวโฆษณาการ. ปีที่ 4
ฉบับ 4 (เมษายน 2484) หน้า 1020.
- "เรื่อง พ่อณัณนำให้ครูหญิงที่มีประกาศนียบัตรครูทากการสอนในโรงเรียนชายได้". ข่าว
โฆษณาการ. ปีที่ 4 ฉบับ 4 (เมษายน 2484) หน้า 1014.
- "เรื่อง พ่อณัณนำให้โรงเรียนราษฎร์ในส่วนภูมิภาครับนักเรียนชายหญิงเรียนรวมกันในระดับมัธยม
ได้ต่อไปอีก". ข่าวโฆษณาการ. ปีที่ 4 ฉบับ 4 (เมษายน 2484) หน้า 1021.
- "เรื่อง พิธีเปิดงานสภานักวัชรนัมพัวเมีย และ บ้านไทยพันธมิตร". ข่าวโฆษณาการ. ปีที่ 6
ฉบับ 3 (มีนาคม 2486) หน้า 183-188.
- "เรื่อง พิธีเปิดโรงเรียนนายสิบหญิง". ข่าวโฆษณาการ. ปีที่ 6 ฉบับ 3 (มีนาคม 2486)
หน้า 176-180.
- "เรื่อง วางหลักเกณฑ์ให้ทุนการศึกษาแก่บุตรของผู้มึนตรมาก". ข่าวโฆษณาการ. ปีที่ 5
ฉบับ 4 (เมษายน 2485) หน้า 559-560.
- "เรื่อง สมาคมสงเคราะห์ผู้มึนตรมาก". ข่าวโฆษณาการ. ปีที่ 5 ฉบับ 4 (เมษายน 2486)
หน้า 558-559.
- วัชรินทร์ มัสเจริญ. แบบเรียนสังคมศึกษากับการกล่อมเกลากองเมืองในสมัยจอมพล
สฤษดิ์ ธนะรัชต์ : ศึกษากรณีความมั่นคงของสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์.
วารสารอักษรศาสตร์. 25 ฉบับที่ 1-2 (2 มกราคม-ธันวาคม 2536).

ศิริพร สะระโครบานันต์. การเรียกร้องสิทธิสตรีของหญิงไทย (2398-2475). สตรีทัศน์.

1 ฉบับที่ 3 (มีนาคม-ตุลาคม 2538) หน้า 26-35.

ศูนย์เอกสารกลุ่มเพื่อนหญิง. หญิงไทยกับความเสมอภาคในยุค 2475. สตรีทัศน์. 1 ฉบับที่ 3

(สิงหาคม-ตุลาคม 2526) หน้า 36-45.

ส. พลายน้อย "งานมงคลสมรส" แม่บ้านทันสมัย. 7 ฉบับที่ 81 (มกราคม 2535) หน้า 33.

ส. หาญตระกูล (นามแฝง). ก้าวต่อไปของสตรีไทยภายหลังได้สิทธิเลือกตั้ง. สตรีสาร.

38 ฉบับที่ 11 (9 มิถุนายน 2528) หน้า 6-7.

"สถิติจำนวนโรงเรียนแยกตามประเภทวิชาที่สอน แยกเป็นรายปี" แถลงข่าวอาชีวศึกษา.

ฉบับพิเศษ 11 ฉบับที่ 16 (สิงหาคม 2499) หน้า 12-18.

"สาส์นของนายกรัฐมนตรีกล่าวร่วมพิธีเปิดงานวันชาติ แก่พี่น้องชาวไทยจังหวัดต่าง ๆ

ณ วันที่ 23 มิถุนายน 2483". ข่าวโฆษณาการ. ปีที่ 3 ฉบับ 4 (กรกฎาคม 2483) หน้า 817-834).

"สาส์นของพระท่านนายกรัฐมนตรี สำหรับวันงานของแม่ภาคเหนือ นะ จังหวัดลำปาง

14 เมษายน 2486". ข่าวโฆษณาการ. ปีที่ 6 ฉบับ 4 (เมษายน 2486) หน้า 336-337.

"สาส์นของพระท่านนายกรัฐมนตรีสำหรับงานวันของแม่ ครั้งที่ 3 นะ จังหวัดเพชรบุรี

18 พฤษภาคม 2486". ข่าวโฆษณาการ. ปีที่ 6 ฉบับ 5 (พฤษภาคม 2486) หน้า 479-482.

"สาส์นของพระท่านพันโทหญิงละเอียด พิบูลสงคราม". ข่าวโฆษณาการ. ปีที่ 6 ฉบับ 4

(เมษายน 2486) หน้า 337-339.

"สาส์นของพระท่านพันโทหญิงละเอียด พิบูลสงคราม". ข่าวโฆษณาการ. ปีที่ 6 ฉบับ 5

(พฤษภาคม 2486) หน้า 440-442.

สามัคคีไทย. "ขวัญไทยอยู่ที่หญิงไทย". ข่าวโฆษณาการ. ปีที่ 6 ฉบับ 8 (สิงหาคม

2486) หน้า 747-753.

"สิบสองก้าวของหญิงไทย". ข่าวโฆษณาการ. ปีที่ 6 ฉบับ 3 (มีนาคม 2486) หน้า

238-245.

"สุนทรพจน์ของพระท่านพันโทหญิงละเอียด พิบูลสงคราม กล่าวในการประกอบพิธีเปิดงาน
"วันของแม่" นะ สนวนอัมพร 10 มีนาคม 2486". ข่าวโฆษณาการ. ปีที่ 6
ฉบับ 3 (มีนาคม 2486) หน้า 223-225.

สุเนตร ชุตินทรานนท์. "แนวพินิจบางประการว่าด้วยการศึกษาเรื่องสตรีไทยใน
ประวัติศาสตร์" จ. ไทยคดีศึกษา. 5 ฉบับที่ 1 (พฤษภาคม 2527)
หน้า 20-29.

สุวดี ธนประสิทธิ์พัฒนา. สถานภาพทางสังคมของสตรีไทยในสมัยปฏิรูป. วารสาร
อักษรศาสตร์. 23 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2534) หน้า 3-19.

สุจิตต์ "งานวันแม่". 10 มีนาคม 2486 นะ สนวนอัมพร ม.ป.ท. 2486.

"ห้ามบรรจจุสตรีเป็นสารวัตรศึกษา". ข่าวโฆษณาการ. ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 (เมษายน 2483)
หน้า 157-159.

โรภาส เพ็งเจริญ. "เรื่องที่ไม่เคยเปิดเผยมาก่อน จปร. หญิงรุ่นแรกและรุ่นสุดท้าย
ของกองทัพไทย". มติชนสุดสัปดาห์. 6 ฉบับที่ 2502 (16 ตุลาคม 2526)
หน้า 16-19.

"รื้อบาทของพระท่านนายกรัถมนตรี กล่าวในพิธีการสมรสของชาติที่ทาเนียบสามัคคีชัย
29 มีนาคม 2486". ข่าวโฆษณาการ. ปีที่ 6 ฉบับ 3 (มีนาคม 2486)
หน้า 229-231.

"รื้อบาทของพระท่านนายกรัถมนตรีในพิธีสมรสของชาติ ครั้งที่ 2 นะ จังหวัดลาปาง
22 พฤศจิกายน 2486". ข่าวโฆษณาการ. ปีที่ 6 ฉบับ 5 (พฤศจิกายน 2486)
หน้า 451-453.

อัมพร มีสุข, คุณหญิง. "สตรีไทยในวงราชการ". ว.ข้าราชการ. 28 ฉบับที่ 2
(กุมภาพันธ์ 2526) หน้า 10-19.

หนังสือพิมพ์

การประชุมตั้งสมาคมสหพันธ์สตรีมหาวิทยาลัยแห่งกรุงสยาม. ประชาชาติ. (22
มิถุนายน 2481).

การส่งเสริมการสมรส. นิกร. (10 กุมภาพันธ์ 2486).

- การอบรมสตรีของเยอรมันแผนฮิตเลอร์. ประชาชาติ. (29 พฤศจิกายน 2476).
- คำบรรยายของ พล.ต.พระยาอนุภาพไตรภพ. ไทยเขมรรวมข้าว. ปีที่ 6 ฉบับที่ 305 (2 มิถุนายน 2477).
- จดหมายของนางพยาบาลโรคจิตต์. กรรมกร. (18 กุมภาพันธ์ 2475).
- จะลดราคาข้าวโดยสายรถไฟแก่สตรีมีครรภ์ คณะกรรมการขอให้ข้าพเจ้าวันสำหรับเด็กกว่า ให้โต ขึ้นเป็นนักรบและเสียสละเพื่อชาติ. นิกร. (8 สิงหาคม 2485).
- ทรง สาลีตุล. "ฉบับพิเศษสำหรับชาวนาของชาติ". นิกร. (3 ตุลาคม 2485).
- ไทยใหม่. (13 ธันวาคม 2485).
- ชนบุรีมีหญิงสมัครรับเลือกตั้ง 2 คน. ประชาชาติ. (31 สิงหาคม 2476).
- นวลฉวี. เพสอ่อนแอ. หญิงไทย. (30 สิงหาคม 2475).
- นางสาวสมัครรับเลือกคนแรก. ไทยเขมรรวมข้าว. ปีที่ 6 ฉบับที่ 266 (2 กันยายน 2476).
- นิกร. (30 มกราคม 2484).
- นิกร. (28 พฤษภาคม 2485).
- นิกร. (5 พฤศจิกายน 2485).
- นิกร. (13 มีนาคม 2486).
- เนติบัณฑิตสาวเปิดสำนักว่าความ. ประชาชาติ. (3 เมษายน 2476).
- นักเรียนหญิงที่สมัครเป็นสมาชิกคณะราษฎร. ศรีกรุง. (7 กรกฎาคม 2475).
- ประชาชาติ. (25 ตุลาคม 2475).
- ประชาชาติ. (30 กันยายน 2476).
- ประชาชาติ. (12 มีนาคม 2479).
- ประชาชาติ. (8 พฤษภาคม 2479).
- ประมวณวัน. (25 เมษายน 2486).
- เปิดรับนักเรียนนายสิบหญิง สาเหิร์ตแล้วให้เป็นนายทหานชั้นประทวน. นิกร. (10 ตุลาคม 2485).
- ผู้หญิงวันนี้ "จะทำอย่างไรกับผม". นิกร. (2 พฤศจิกายน 2485).
- ผู้หญิง! ผู้หญิง! ผู้หญิง!. นิกร. (12 กันยายน 2485).

ผู้แทนราษฎร เสนอถึงปัญหาการรับสมัครสตรีเข้ารับราชการ. นิกร. (3 ตุลาคม 2485).
 หนะท่านนายกฯ เป็นประธานจัดงานสมรสของชาติมโหฬารยิ่ง. นิกร. (19 กุมภาพันธ์
 2486).

พิสวง. สภาพของบ้าน. ประเทศไทย. (22 มกราคม 2475).

มารดาของชาติ. นิกร. (31 ตุลาคม 2485).

มุสลิมนี้ให้ความเข้มแข็งแก่เพศหญิง. ประชาชาติ. (1 มกราคม 2478).

รัสเซียมีทหารผู้หญิงอยู่ 250,000 คน. ประชาชาติ. (19 มีนาคม 2478).

วรรณไวทยากร วรวรรณ, มจ. การศึกษาของสตรี. ประชาชาติ. (17 มกราคม
 2481).

ศรีกรุง. (30 มีนาคม 2485).

สวนอักษร. ปีที่ 1 ฉบับที่ 14 (กันยายน 2485) หน้า 26.

สตรีคนแรกที่ได้เป็นผู้แทนตามลพระนคร. ประชาชาติ. (25 ตุลาคม 2476).

สตรีจะเข้ารับราชการทุกตำแหน่งไม่ได้. ประชาชาติ. (2 กรกฎาคม 2479).

สตรีไทยแสดงความกล้าหาญทวีมากขึ้นเป็นลำดับส่วนแต่นางสาว. ศรีกรุง. (6 กรกฎาคม
 2475).

สมาคมคณะราษฎรมีสตรีเข้าสมัครอีก 2 คน. ศรีกรุง. (8 กรกฎาคม 2475).

สโมสรราษฎร. ไทยเขมมรวมข่าว. ปีที่ 5 ฉบับที่ 248 (29 เมษายน 2476).

สาวชาวทะเลสมัครเข้ารับเลือกตั้ง. ประชาชาติ. (19 สิงหาคม 2476).

สาวที่สมัครเป็นผู้แทนมหาไชย อายุ 23 ปี. ประชาชาติ. (22 สิงหาคม 2476).

สุภาพสตรีได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาจังหวัด. ประชาชาติ. (8 กรกฎาคม 2479).

ส่งเสริมการสมรส. นิกร. (10 กุมภาพันธ์ 2486).

เลิกสาธิตการกำลังขยายแผนกการเรือน จะเปิดมัธยมศึกษาตามความเหมาะสมของท้องที่.
นิกร. (23 มกราคม 2486).

60 ปีธรรมศาสตร์ภายใต้กระแสโลหการนุวัตและอุดมการณ์ของอาจารย์ปรีดี พนมยงค์.

สยามโพสต์. (11 พฤษภาคม 2537).

หญิงชาวกรุงสมัครเข้ารับเลือกตั้งเป็นผู้แทนตามล. ประชาชาติ. (23 สิงหาคม 2476).

หญิงชาวกรุงสมัครเข้ารับเลือกตั้ง เป็นผู้แทนตำบลสะพานผ่านฟ้า. ประชาชาติ.

(23 สิงหาคม 2476).

หญิงไทย. (15 สิงหาคม 2475).

หญิงไทย. (29 สิงหาคม 2475).

หญิงไทย. (8 ธันวาคม 2475).

หญิงไทย. (23 ธันวาคม 2475).

หญิงไทยได้เป็นอนุกรรมการฯ ของสมาคมคณะราษฎร. หญิงไทย. (16 กันยายน 2475).

หญิงโสเภณีที่กลับใจจะได้รับการอุปการะ เทศบาลร่วมมือกับคณะสตรีมหาวิทยาลัย.

ประชาชาติ. (1 มิถุนายน 2481).

หนังสือพิมพ์หญิงไทยถูกปิดมีกำหนด 20 วัน. หลักเมือง. (30 พฤศจิกายน 2475).

ให้สตรีพนักงานเมื่อสมรสคิดรัฐธรรมนุญ. ประชาชาติ. (11 กรกฎาคม 2481).

ให้สตรีพนักงานเมื่อสมรสคิดรัฐธรรมนุญรัฐมนตรีว่าถ้าห้ามจะทำให้เสียอิสระเสรี.

ประชาชาติ. (12 กรกฎาคม 2481).

อนุญาตให้สตรีมีภรรยาหยุดงานได้ 3 เดือน ก่อนคลอดให้หยุด 6 สัปดาห์ ภายหลังคลอดอีก

6 สัปดาห์. นิกร. (19 มิถุนายน 2485).

อุสนา. ฐานะของหญิง. หญิงไทย. (2 พฤศจิกายน 2475).

_____ . การจงรักภักดีต่อท่านผู้นำในอุดมคติของหญิง. นิกร. (14 กรกฎาคม 2485).

วิทยานิพนธ์

กรรภิรมย์ สุวรรณานนท์. พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวกับการสร้างชาติไทย.

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.

ณัฐวดี ชนะชัย. สตรีในสังคมไทยสมัยใหม่ : ศึกษากรณีสตรีซึ่งประกอบอาชีพพยาบาล

(พ.ศ. 2439-2485). วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต สาขาประวัติศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

ดรณี บุญทิบาล. บทบาทของไทยในสงครามโลกครั้งที่ 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต

สาขาวิชาประวัติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2526.

- เทียมจันทร์ อำนวย. บทบาททางการเมืองและการปกครองของจอมพล ป.พิบูลสงคราม (พ.ศ.2475-2487). วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาประวัติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.
- นครินทร์ เมฆไตรรัตน์. ประวัติศาสตร์ภูมิปัญญาของการเปลี่ยนแปลงการปกครองสยาม ระหว่างพ.ศ.2470-2480. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาประวัติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.
- นฤมล ทับจุมพล. การใช้สื่อในการสร้างอุดมการณ์ทางการเมือง : ศึกษาจากบทเพลงของ ทางการ (พ.ศ.2475-พ.ศ.2530). วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาวิชา การปกครอง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.
- นันทิรา ขานิมาล. นโยบายเกี่ยวกับผู้หญิงไทยในสมัยสร้างชาติของจอมพล ป.พิบูลสงคราม พ.ศ.2481-2487. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาประวัติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2530.
- บุญเต็ม ไพเราะ. สถานภาพและบทบาทของสตรีในสังคมไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาสังคมวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519.
- บุปผา ทิพย์สภาพกุล. ทัศนะของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต่อนโยบายวัฒนธรรมของจอมพล ป.พิบูลสงคราม (พ.ศ.2481-2487). วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขา ประวัติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.
- ประศนีย์ เกษะบุตร. การจัดการศึกษาผู้ใหญ่กับนโยบายสร้างชาติของรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม ในช่วงปี พ.ศ.2481-2487. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขา ประวัติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- พิมพ์ฤทัย ผู้แสงศรี. ความคิดของผู้หญิงในนิตยสารผู้หญิง พ.ศ.2500-2516. วิทยานิพนธ์ ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาประวัติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2534.
- ยุพวรรณ แจ้งเจณกิจ. การศึกษาของสตรีไทย : ศึกษากรณีเฉพาะของโรงเรียนราชินี (พ.ศ.2447-2503). วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา ประวัติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2530.
- ลาภวรรณ น่วมบุญสื่อ. สิทธิและหน้าที่ของสตรีตามกฎหมายไทยในสมัยรัตนโกสินทร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาประวัติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519.

- วรรณ วฑฒะกุล. แนวคิดและบทบาททางการศึกษาของหม่อมเจ้าขุนศรีเกษม เกษมศรี.
สาขาวิชาประวัติศาสตร์ อักษรศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.
- สุภัตตรา กอบกิจสุขสกุล. การประกวดนางสาวไทย (พ.ศ.2477-2530). วิทยานิพนธ์
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
2531.
- สุวิมล พลจันทร์. กรมรมณณาการกับอุดมการณ์ของรัฐ (พ.ศ.2476-2484). วิทยานิพนธ์
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2531.
- สุวิมล รุ่งเจริญ. บทบาทของนักหนังสือพิมพ์ในการเมืองไทยระหว่าง พ.ศ.2491-2501.
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาประวัติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2506.
- อภิชัย เจนธีรวงศ์. ภูมิหลังของนักการเมืองสตรีกับการเข้าสู่กระบวนการเมืองศึกษากรณี
การเข้าสู่ตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลทั่วประเทศ. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- อุบล จิระสวัสดิ์. สภาวะทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมในระหว่างสงครามโลกครั้งที่สอง.
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาประวัติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517.
- สัมภาษณ์
- คุณหญิงนันทกา สุประภาตะนันท์. วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2538.

216

ประวัติผู้เขียน

นางสาวสุขสรรรค์ แดงภักดี เกิดวันที่ 13 เมษายน พ.ศ.2509 จบการศึกษา
ระดับปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตบางแสน ชลบุรี (ปัจจุบันคือ
มหาวิทยาลัยบูรพา) เมื่อปีการศึกษา 2530 เข้าศึกษาระดับปริญญาโทในภาควิชาประวัติ-
ศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยปีการศึกษา 2533